

מראי מקומות - חגיגה

כא:

עירוב הוא רק היכא דאיכא הפסק מחיצה, דנחשבו כשתי מקואות שאין בכל א' מהן כשיעור, אבל בלא הפסק מחיצה, הרי קי"ל דסגי בכל שהוא. ועל כן ס"ל לר"ת דשיעור זה דשפופרת הנוד אינו על עירוב מים, אלא על הנקב, דכל שיש נקב כשפופרת הנוד, הרי הם נחשבין מקוה אחת ע"י הנקב המחברן, אבל במים עצמן ליכא שיעור, ובטופח ע"מ להטפיח סגי. וכ' עוד להסתפק לדעת הר"י, דחולק על ר"ת וס"ל דבעינן כשפופרת הנוד מלא מים, במה חולק על ר"ת, האם חולק על כל היסוד של ר"ת, וס"ל דשיעור כשפופרת הנוד הוא שיעור בהמים, דפחות משפופרת הנוד של מים אינו יכול להצטרף, או דלמא מודה ביסוד לר"ת, דבעצם אף מים שהוא טופח ע"מ להטפיח יכול להצטרף, וכל הנקב הוא רק במקום מחיצות לעשותן למקוה אחת, אלא דס"ל דכל חלק של הנקב שאין בו מים, לא חשיב לחלק של הנקב, והוי כנקב שהוא חוץ למקוה, ולא מהני להצטרף להנקב. וע"ש שכ' להוכיח דאף הר"י מודה לר"ת דהעיקר הוא שיעור בהנקב, וכל הנדון הוא אם חלק זה יהי' יכול להצטרף להנקב או לא.

א. דקיטרא במיא אהדוקי מהדק

פרש"י, וקורב הוא להיות חוצץ. וכ' השיח יצחק, ד"ודאי מיירי הכא בקשר שהוא רפוי קצת, בענין שהמים נכנסים בו, דלהכי גבי תרומה אי"צ להתיר, אלא דמחמת המים אהדוקי מיהדק, וקורב הוא להיות חוצץ, כמו שפרש"י, ולגבי קודש החמירו. ולכא' הי' מקום לפרש מתני' אפי' בקשר מהדק מאד, אלא שהוא קשר של קיימא, דאינו עתיד להתירו, דאי"צ שיבואו בו מים, כדתני בפ"י דטהרות וכו', ועל כן בתרומה אינו צריך להתיר, אבל בקודש עשו מעלה דאפי' קשר כזה צריך להתיר, וע"ש שדייק מלשון הרמב"ם דמפרש מתני' כן.

ב. עירוב מקואות כשפופרת הנוד

הק' תוס', הא תנן במס' טהרות דרק טופח אינו חיבור, ומשמע דטופח על מנת להטפיח הוי חיבור, והא כאן מבואר דצריך כשפופרת הנוד. וחדש רבינו תם דבמים סגי בטופח ע"מ להטפיח, ורק בנקב עצמו צריך להיות חלל של שפופרת הנוד. ובביאור שי' ר"ת, כ' בחי' הגרי"ז על הרמב"ם (מקואות ג, ג ד"ה והנה בתוס') דהא דבעינן שיעור כשפופרת הנוד לענין